

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conducătorii masselor.

III.

Ideile lăpăte pe calea afirmării, repetirii și infierii, primesc o putere deosebit de mare în urma împrejurării, că în cele din urmă ele intră în stăpânirea acelei forțe misterioase, care se numește *prestigiu*. Tot ce a stăpânit cândva lumea, — idee sau om, — și-a făcut drumul spre putere prin aceasta forță irezistibilă, numită *prestigiu*.

Espresiunea are un înțeles, pe care nu-l prea putem cuprinde cu mintea, și pe care-l aplicăm în prea multe forme; de aceea e și greu de definit. Prestigiu se unește bine cu anumite sentimente, ca: admirație, sau frică, și de multeori isvorăște din ele, dar poate să existe și fără ele. Mai mare e prestigiul celor morți, decât a ființelor, de cari nu ne mai temem, ca: Alesandru cel mare, Julius Caesar, Mohamed, etc. De altă parte sunt ființe, ori ficțiuni, pe cari nu le admirăm, și totuși au un prestigiu mare, de es. scârboșii idoli din templele subterane ale Indiei.

Prestigiu e în realitate un fel de domnie, pe care o ezecriază asupra noastră o operă, ori o idee. Ea ne răpește orice facultate de a critica și ne umple sufletul de mirare și de venerație. Sentimentul acesta, ca toate celelalte, nu poate fi descris, dar pare a fi de aceeași natură, ca fascinația la cei hipnotizați. Prestigiu e cea mai puternică fântână a tuturor domniilor. Fără prestigiu nu ar fi putut domni nici odată, nici zeii, nici regii, nici femeile.

Sunt două feluri de prestigiu, cel câștigat și cel personal. Cel prim dă nume, avere, vază, și poate se fie cu totul independent de cel personal. Cel din urmă, din contră, e ceva cu totul individual. Poate se fie împreună cu vază și cu avere, ori poate fi întărit prin acestea, dar poate să existe și fără ele.

Prestigiu câștigat, care e numit și artificial, e cel mai obicinuit. Faptul simplu, că cineva are o anumită poziție, ori o anumită avere, că e posesorul unei anumite demnități, îi dă prestigiu, fie valoarea sa personală oricât de inferioară. Soldatul în uniformă, magistratul în roba roșie (uniforma judecătorilor în Franța) au totdeauna prestigiu. Dacă nu ar avea această uniformă, cei mai mulți dintre judecători nu ar avea nici o autoritate. Cel mai neîmpăcat socialist va rămâne mișcat la vederea unui principe ori conte, și cel mai isteț comerciant poate fi pungașit din partea celui ce-și ia un astfel de titlu.

Influența titlurilor, ordurilor, uniformelor, asupra masselor, se poate constata în toate țările, chiar și acolo, unde sentimentul independenței personale e bine dezvoltat. Spre ilustrarea acestei afirmări citez din cartea unui călător următoarele păreri, referitoare la prestigiul anumitor personalități din Anglia:

„Cu ocaziunea deosebitelor întâlniri am putut vedea beția de care sunt cuprinși cei mai cuminți Englezi, totdeauna când văd câte un pair (senator). Presupunând, că demnitatea aceasta corespunde rangului său, toți îi arată o iubire deosebită, și sunt încântați de prezența lui. Când îl văd apropiindu-se, roșesc în față de bucurie, și dacă vorbește cu ei, bucuria lor să potentează în așa măsură, că încep să le scipească ochii. La ei s'ar putea spune, că e în sânge lordul, întotdeauna cum e la Spanioli jocul, la Nemți muzica și la Francezi revoluția. Pentru cai și pentru Shakespeare nu au pasiune atât de mare, ca pentru senatori. Cartea pair-ilor are o trecere colosală și se poate găsi, ca biblia, pe fiecare masă...”

Prestigiu despre care am vorbit, e cel exerciat din partea persoanelor. Lângă el vine pus prestigiul exerciat de anumite păreri, de

anumite opere literare și de artă. Acesta se bazează demult pe repetiția cumulativă. Fiind că istoria, mai ales istoria literaturii și a artelor, e numai o repetiție a aceluiași sentiment pe cari nime nu se încumetează să le controleze, nu facem alta decât repetăm tot ceea ce am învățat în școală din istorie, și scoatem din ea nume și lucruri, de cari nime nu cetează să se atingă. Pentru un cititor modern de azi sunt foarte plictisitoare epopeele lui Homer, dar cine îndrăznește să o recunoască aceasta pe față? Parthenonul, în starea sa actuală, e o ruină lipsită de interes, dar are un prestigiu, care face să privim la el cu reîmpresă de totuș amintirilor istorice de pe vremea când a fost ridicat.*)

Prestigiu are particularitatea, că ne împiedică să vedem lucrurile așa cum sunt și ne paralizază judecata. Masele au trebuință totdeauna, iar indivizii de cele mai de multeori, de păreri date gata, cu privire la orice obiect. Rezultatul acestor păreri date mulțimei e cu totul independent de adevărul ori greșala ce se cuprinde în ele, și acceptarea lor depinde numai de la prestigiul celui ce le propagă.

Trec acum la prestigiul personal. El e cu totul altcum, nu ca prestigiul artificial, ori câștigat, cu care ne-am ocupat până acum. Prestigiu personal e o însușire scutită, ori lipsită de orice titlu, de orice autoritate, ceva independent, ce au numai puține persoane, și cu ce pot să exercieze un farmec magnetic asupra împrejurimii lor, chiar și atunci, când împrejurimea e compusă din elemente egale sociale, cari nu se lasă să fie stăpânite de ele în nici o privință. Ideile și sentimentele lor vin transmise împrejurimii, și aceasta ascultă de

*) Parthenon s'a numit templul Minervei, ridicat de Perikles în Atena, o clădire clasică de arhitectură antică, luată și acum de model.

ele, ca animalele sălbatice de imblânzitorii lor, pe cari cât de ușor i-ar putea sfâșia! Conducătorii cei mari ai masselor, ca Buddha, apostolii, Mohamed, Napoleon, etc. au fost înzestrați cu un astfel de prestigiu, în măsura cea mai mare, și prin un astfel de prestigiu s'au valorat. Eroii și dogmele își croiesc calea fără a ajunge obiecte de discuție, pentru că în momentul în care încep să fie discutate, își pierd puterea!

Personalitățile mari înșirate de mine și-au avut puterea de a fascina încă înainte de a deveni celebre, pentru că dacă nu o aveau, nu ar fi devenit celebre. Astfel de exemplu e cert, că Napoleon, când se afla la apogeul puterii sale, deja în această putere poseda un prestigiu grozav de mare. Dar acest prestigiu îl avea în parte și atunci, când nu dispunea de nici o putere și era cu totul necunoscut. Când prin protecție a fost numit, ca general cu totul necunoscut, comandant peste trupele italiene, a ajuns în mijlocul unor generali foarte neprietenoși, cari au căutat să facă o primire cât se poate mai respingătoare tânărului coleg, care, impus de directoriu, s'a îmbulzit între ei. Dar din primul moment, dela prima întâlnire, fără fraze, fără gesturi, fără amenințări, s'au imblânzit toți și s'au văzut în fața viitorului bărbat mare francez.

Întâlnirea aceasta o descrie Taine, după niște memorii contemporane, în mod foarte interesant, după cum urmează: „Generalii de divizie, între ei și Augereau, un militar viteaz și dur, tălos de statură sa înaltă și de vitejia sa, se adună în lagăr, cu prejudeții față de micul parvenit, care li-a fost trimis pe cap din Paris. Generalul Augereau își arată dispoziția dușmănoasă față de acest favorit al lui Barras, față de acest general de stradă, considerat totdeauna de urs moros, fiindcă vecinic era gânditor, cu ca-

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghibu.

Înainte cuvântare.

În anul trecut s'au împlinit șaptezeci de ani dela apariția celei dintâi reviste bisericești române, „Vestitorul bisericesc” dela Buzău, (1839) care a avut ca urmare un însemnat număr de reviste bisericești, cari, cu oarecare întreruperi, s'au ținut lanț până în ziua de azi aproape în toate țările locuite de Români. Toate aceste reviste nu numai că oglindesc fidel dezvoltarea spiritului public al bisericii române din diferitele părți, dar ele formează capitole de istorie națională cari nu pot lipsi din cartea faptelor trecutului nostru. Biserica românească fiind în multe privințe identică cu însăși viața noastră națională, studiarea deosebitelor ei raporturi prezintă pentru oricare cercetător conștiințios al trecutului nostru un interes deosebit.

Ziaristica bisericească s'a făcut până acum multifoară, despre ziaristica bisericească s'a vorbit, în schimb, foarte puțin. Se poate zice, că nici n'a încercat măcar cineva să dea vre-o lămurire istorică despre viața de 70 de ani a unei puteri mari din sânul vieții noastre naționale cum e ziaristica bisericească; nu știu să se fi scris ceva vrednic de luat în samă despre revistele noastre bisericești, vechi

sau nouă. O monografie a ziaristicii noastre bisericești ne lipsește cu desăvârșire.

Problema ei nu s'ar putea rezuma numai într-o simplă înșirare cronologică a revistelor apărute până acum și a povestirii unor lucruri banale despre ele, ci ea trebuie să se facă după anumite criterii.

Din ea trebuie să se vadă pas cu pas, fazele spiritului public din biserică, biruința principiilor nouă și notele de progres sau de regres cari se succedă moment de moment în viața bisericească. Fiind biserica noastră o biserică națională, va trebui să se vadă din această monografie raportul bisericii cu statul precum și luptele pe cari a fost nevoită să le dea împotriva acestuia într-o formă s'au într'alta în diferite timpuri și pentru diferite scopuri.

Neuitând că biserica românească nu e supusă unei singure oblăduiri pământene, monografia ziaristicii bisericești va trebui să arate, cum a luptat presa bisericească în țări cu stăpâniri străine, pentru asigurarea drepturilor bisericii noastre.

Iar Transilvania, unde biserica are sub aripile sale și școala confesională, pentru care se jertfește mai mult decât se poate crede, trebuie să se arate fazele întregului proces de dezvoltare prin care trece mână în mână biserica și școala românească. În același timp va trebui să se arate, preocupățiunile bisericii românești din diferitele țări, cari deși în esență nu sunt divergente, în formele externe au ceva particular. Așa în Transilvania biserica română, care e păstrătoarea limbii și naționalității, cu totul

altcum se manifestă în faptă și în scris, decât în România, unde se ține destul de departe de unele preocupățiuni „pământene”.

În Transilvania biserica face și politică într'un a-nume înțeles, câtă vreme în România se poate zice că biserica ca atare se ține departe de astfel de indeletniciri. Aceasta se poate urmări pe fiecare pagină a revistelor și jurnalelor bisericești, și dezvoltarea ei în cursul timpurilor nu poate lipsi din monografia din chestiune.

În monografia aceasta a ziaristicii bisericii române trebuie să-și aibă locul său și biserica română unită cu Roma. În capitolul care cuprinde zările unite, s'ar vedea cum au încăput alături cele două biserici românești transilvănene, cum au lucrat împreună, cum s'au ciocnit, cum au luptat umăr la umăr pentru asigurarea bunurilor comune și cum s'au împiedecat și se împiedecă reciproc în lucruri mici, cari adesea aduc pagube mari.

Din alt punct de vedere, această monografie ar trebui să privească ziaristica bisericească din încă două părți: cum a lucrat ea pe terenul administrativ și pe terenul științei teologice, la a cărei dezvoltare a avut o mare parte. Și aici va trebui făcută chiar o deosebire esențială între revistele strict bisericești și revistele teologice, unele cari urmăreau mai cu dinadinsul organizația bisericii supt toate raporturile ei, altele cari se ocupau de studiul teologiei și de răspândirea lui.

Revistele bisericești mai au pe lângă notele, atinse numai, de până aici încă o notă specifică: ele sunt niște

pul seu mic și cu vestea de bun matematician și mare visător. Intră toți în departamentele comandamentului. Acesta îi lasă să aștepte puțin. În urmă apare între ei, își leagă sabia, își pune chipiul pe cap, și își înșiră dispozițiile, dă ordinele și apoi îi dimitte pe domnii generali. Dar toate acestea se întâmplă așa fel, că generalul Augereau a ramas mut. Abia când era afară, s'a recules puțin și și-a găsit de nou obiceiurile înjurături. E de acord însă cu generalul Massena, că acest mic drăculeț de general a băgat frică în el. Nu poate înțelege puterea ce o are și cu care l-a zdrobit dela prima privire..."

După ce a ajuns Napoleon om mare, prestigiul seu a primit strălucirea cea mai înaltă, egală pentru veneratorii sei cu aceea a unei dumnezeiri. Generalul Vandamme, un militar revoluționar, brutal și energic, ca și Augereau, spunea mareșalului Ornano, la anul 1815, când coborau amândoi treptele Tuileriilor, următoarele:

„Scumpul meu, drăculețul acesta mă fascinează așa, că nu pot să înțeleg lucrul. Eu care nu mă tem de nimica, nici de draci, nici de zei, încep se tremur totdeauna, când mă apropiu de el. Tremur ca un copil, și prin urechile acului ar putea să mă trimită în foc...”

Și asemenea farmec a exercitat Napoleon asupra tuturor celor din apropierea sa.

Davoust spunea odată următoarele: „Dacă împăratul mi-ar spune mie și lui Maret, că politica sa pretinde să fie distrus Parisul, fără ca să afle cineva, pentru a putea părăsi orașul, sunt sigur, că Maret ar păstra secretul, și cel mult atâta va face, că și-ar îndemna familia să părăsească orașul. Eu însă de frică să nu tradez secretul, nici chiar atâta nu aș face, ci mi-aș lăsa femeia și copiii în oraș...”

La această miraculoasă putere de fascinare trebuie să ne gândim, că să putem înțelege reintoarcerea de pe insula Elba, și momentana recucerire a Franciei prin omul izolat, care avea în contra sa întreaga putere organizată a țării, sătulă de tiraniile sale. N'a trebuit decât să arunce o privire asupra generalilor trimiși ca să-l prindă, și veniți cu jurământul ca să-l prindă, pentru ca aceștia să i se supună fără ezitare!

Generalul Wolseley scrie astfel: „Napoleon descăleacă aproape singur în Franția, ca un fugar, venit de pe insula Elba, care îi era împărăția, și știe în câteva săptămâni, fără vărsare de sânge, să răstoarne

întreaga organizație de putere din Franția, stăpânită de regele ei legitim! S'a validat cândva în mod atât de miraculos puterea personală a unui om? Și e de admirat puterea pe care a exercitat-o el dela început până la sfârșit și asupra aliaților săi, pe cari i-a silit să urmeze inițiativei sale, și nu mult i-ar fi trebuit spre a-i zdrobi pe toți...”

Prestigiul lui Napoleon a trăit mai mult decât el și a făcut din un nepot necunoscut împărat peste Franția! Astăzi abia, când e erou de legende, înțelegem cât de puternică a fost umbra aceasta. De aceea, ba-teți oamenii cât vreți și cât vă place, măcelăriți-i cu milioanele, faceți invasiuni una după alta, — toate vă sunt permise, *dacă aveți o anumită doză de prestigiu și necesarul talent de a ști întrebuința prestigiul!*

Scrisori din Roma.

Roma, 18 Ianuarie.

Roma face parte din acele orașe, cari se studiază cu tihnă. O trecere fugară de o săptămână n'ajută mult, pentru că impresiile primite n'au timp să se coacă, să se imprime în suflet, să se asimileze, să devină una cu ființa internă omenească. E așa de vastă, cuprinde atâta măreție, încât mintea nici nu-i în stare să lucreze neîntrerupt pentru actual asimilării, obosindu-se repede după câteva zile. Se recer ani de studiu și de muncă intelectuală, pentru ca adâncul atâtor secol de cultură să poată percurge și sui toate treptele ce duc la o adevărată înțelegere a unei lumi trecute, ce vorbește clar, senin pentru acei cari o știu înțeleg. Am vizitat între altele un loc de însemnătate pentru noi teologii în special, iar în general pentru toată lumea creștină: locul unde tradiția spune, că a suferit martiriul sf. apostol Pavel. Calea ce duce acolo nu-i urâtă, ci dimpotrivă prezentă prețioasă momente interesante, ce ademenește ochii. Vechia Via Ostiensis, pe care trebuie s'o urmezi până la locul unde se bifurcă, ducând partea dreaptă la Ostia, iar stânga la locul amintit, e foarte variată. Urcând șirul de coline, nu prea înalte, se deschide o admirabilă priveliște asupra Campaniei romane, acoperită până foarte departe de un minunat covor de iarbă verde, ce contrastează puternic cu concepția noastră despre iarnă, iar acolo unde privirea se obosește, ca o ceață subțire și cenușie, aproape ștersă, se ghicește marea cu țărături pustii, triști, cu întinderi nemărginite. Coborând spre partea cealaltă a dealurilor, printr-un șir frumos de arbori din țările calde, ce nu-și schimbă frunzele, se observă la o mică distanță sub umbra unei pădurici de eucalipti, cu mireasmă pătrunzătoare a primăvară, odihnindu-se de parte de sgomotul orașului, cele trei bisericuțe ale fraților Troppiști. Numărul de trei are însemnătatea următoare: tăindu-se capul sfântului apostol cu sabia, acesta făcu trei sărituri și din acele locuri pe cari le-a atins capul au izbucnit din pământ ca prin minune trei izvoare cu trei fântănițe. Împrejurul și deasupra lor s'au zidit bisericuțele și de aceea poartă mănăstirea asta numele de Tre fontane.

Legenda mă interesează mai puțin, dacă posede sau nu un simbul de edevăr, dar aceea ce vorbește inimii e faptul împlinit, care nu-l poate nega nimeni. Apostolul Pavel a suferit cu cea mai mare probabilitate martiriul la Roma, pe timpul împăratului Nero, împreună cu Petru, dacă acesta din urmă a fost cu adevărat la Roma în a. 67 d. Chr. Congregația aceea de Trappiști se caracterizează prin aceea, că frații nu au voie să vorbească nimic unui cu alții, ducând un fel de viață ascetică, așa, încât se pot gusta câteva clipe de liniște, netulburate de murmurul și sgomotul oamenilor. În curtea mănăstirii sunt plantați asemenea eucalipti, cu trupuile svelte și miros strident; prin frunzele verzi închise, cari bat în negru, pătrunde o căldură plăcută, iar la razele soarelui zăgăvind o ploaie de aur pe umbrele cipreselor, prind un roi de musculițe un dan nebunatic, ce se ridică în spirale mari și cade repede spre pământ, sub formă de un nor străvezii, ținând prelung, ca o muzică de somn, de visuri. Trecând la biserică deasupra celor trei fântăni, lângă cea din mijloc se vede stălpul de piatră, de care a fost legat apostolul Pavel. Revenindu-mi în minte chipul apostolului ginților, îmi dau prin aceste împrejurări seama de însemnătatea lui; îl vedeam cum aleargă ferbinte spre Damasc, să ferece, la porunca arhierului din Ierusalim, pa creștini în lanțuri, târându-i la prinoare; auziam glasul profund de tunet, ce a răsunat la lumina orbitoare a fulgerului cerese, când a rostit: Saule, Saule de ce mă prigonești? Orbit de strălucire părăsesc la Damasc, se botează, mărturisind pe Cristos, pleacă la Ierusalim, i se încredințează de stălpul bisericii darul de a vesti cuvântul, se retrage în pustie și ougetă mult și adânc, revine apoi ca un vifor, cutremurând toate marginile pământului. Renaște pe cei perduți, învățând, mângâind, dojenind, muștrând, pedepsind, chemând, predicând neobosit, dela Atena la Corint, dela Tesalonic la Efes și Mile, de unde după o duioasă despărțire pentru totdeauna mănecă la Ierusalim, ca de acolo să-și îndrepte pașii la centrul lumii culte, la Roma.

Legat cu lanțuri grele se apără pentru necredința neamului său într-o strălucită cuvântare năntea regelui Agrippa, la Cesarea, și de acolo purtat fără voce, după o călătorie primejdioasă pe mare, ajunge aici. Desvoltă o activitate extraordinară; și cât de pătrunzătoare sunt unele din cele din urmă cuvinte, pe cari le scrie într-un soț nedespărțit de suferințe: doresc să mă eliberez și să mă împreună cu Cristos! În Roma, în centrul păgânătății, se varsă sângele acestui uriaș, pe umerii cărui se sprijinește toată răspândirea religiei creștine, toată biserica. Dar el viează și azi, prin epistolele sale. Cine vrea să cunoască cea mai profundă filosofie a istoriei ce s'a scris vre-odată, n'are decât să citească epistola adresată Romanilor; iar cel mai frumos imn ce s'a adus iubirii creștinești, e capitoul 13 din epistola primă către Corinteni.

Când să ese din biserică, aceeași liniște impresară cuprinsul, ca și mai înainte. Căldura de sus adie domol și te pătrunde; roiul musculițelor urmează jocul pătimas în cercuri fantastice, iar departe, foarte departe se desprinde murmurul Romei, ca un boet de mormânt, în surdina...

I. Broșu.

Concertul Reuniunii.

Sibiu, 2 Martie 1910.

În sezonul muzical al Sibiului din iarna aceasta concertul d'aseară al reuniunii române ocupă unul dintre locurile fruntașe. Constatăm cu deosebită satisfacție, că reuniunea noastră de muzică, al cărei cor se află nu de mult sub conducerea dlui Liviu Tempea, s'a afirmat și acum ca o instituție cu putere de viață și ca un element dintre cele mai folosite.

O tradiție frumoasă e legată de numele reuniunii sibiene de muzică: în trecut adeseori ne-a cucerit prin frumusețea cântărilor sale, și ne-a înălțat, când ne simțeam mai divisați și mai învrăbiți între noi, ridicându-ne d'asupra patimelor și mizeriilor, ce fatal sunt împreunate cu inimile și mințile oamenilor pământeni. Chemarea reuniunii s'a prefăcut în tradiție.

A păstra această tradiție este o datorie a generației de astăzi. Averele materiale și averea de cunoștințe nu ne sunt de ajuns pentru mulțumirea trebuințelor sufletești și pentru suportarea greutăților ce ne așteaptă crescând. Ne trebuie artă, artă bună și serioasă, ca să ne pregătim și să ne întărim la munca anevoioasă, care avem să o săvârșim în lupta de existență a unui popor tânăr, vânos și cu însușiri sufletești de mare preț, dar prea puțin desvoltate și prea puțin exploatare.

Nu începe încădoială, reuniunea română de muzică din Sibiu chemând ca director pe actualul dirigent al corului a făcut o alegere cât se poate de nimerită. Însă artă adevărată, rodul unei lucrări încordate, nise va da numai când societatea sibiană, atât în reuniune, cât și în afara de reuniune, va veni în ajutorul conducătorului și va ști aprecia după cuviință munca și talentul acestui dirigent chemat să ducă mai departe o activitate de cultură națională în orașul nostru.

În executarea programei concertului reglementar de ieri, dl Tempea s'a afirmat de nou ca temperament de conducător cu un desăvârșit gust artistic. Are o pricepere rară, mult bun simț și o cultură muzicală ireproșabilă.

Programa, fără a fi încărcată, a avut trei piese: 1. *La lacul Traun*, 2. *Lorelei* și 3. *Crăiasa Ielelor*.

În cea dintâi, *La lacul Traun*, de F. Thieriot, a cântat dl Octavian Mureșanu, solo de bariton, și corul damelor, cu acompaniament de orchestră. Remarcăm și cu acest prilej, fără nici o exagerare, că dl Mureșanu este un cântăreț de mare valoare, cu notele de sus ca și cele profunde extraordinare de puternice.

Cu furtuna orchestrei a luptat victorios cântarea doamnei *Veturia Triteanu* în piesa a doua, *Lorelei*, pentru solo de sopran și orchestră, de M. Meyer-Oberleben. Dornică, șireată și răzbuțătoare zina Rîmului, măiastra fecioară care covârșește vuietul furtunii și nu se teme de vremea grea, și a cărei inimă nebună n'o potolește nici freacă din vâl, nici olocotul din ape, a fost tălmăcită într'un mod foarte evocator în cântecul bogat și măreț al doamnei Triteanu. Orchestra a fost la înălțime, ca totdeauna.

Crăiasa Ielelor, fantastica baladă a lui N. W. Gade, cântată adeseori în reuniunea noastră, este o compoziție bine

„magazine istorice” pentru biserica românească. Nu înțeleg că ele au strâns și publicat vechi materialuri istorice, ci că în ele sunt depuse ca nișă alt undeva, toate momentele de vre-o oarecare importanță ale istoriei noastre bisericești mai nouă: revistele scriind la timpul lor despre întâmplări și chestiuni actuale, pentru viitor ele au lăsat un material istoric prețios. Istoria bisericească a ultimilor 70 de ani, nici nu se poate scrie fără a avea în mână cele mai multe reviste bisericești.

Această împrejurare nu o poate ignora o monografie a ziaristicii noastre bisericești.

O astfel de monografie mi-am dat silința să scriu, în convingerea că pot aduce oarecare contribuții istoriei bisericești și naționale a secolului al 19-lea și începutul celui de al 20-lea.

Monografia aceasta am lucrat-o în seminarul de istorie românească contemporană de sub direcția dlui D. Onciul, profesor la Universitatea din București, în anul 1905/6. Din împrejurări neatârnatore de mine ea apare abia acum de sub tipar, și apare așa cum a fost scrisă înainte cu patru ani. N'am făcut nici un fel de schimbare esențială și, ceea ce poate fi socotită un defect al ei, n'am utilizat nici măcar literatura, care a apărut de atunci încoace în legătură cu acest subiect. Aceasta n'am putut-o face din cauza, că indeletnicirile mele literare dela 1906 încoace s'au îndreptat spre alte țărături, decât acela la istoriei bisericești contemporane. Nouă e numai partea dela sfârșit, unde sunt înșirate revistele apărute dela 1906 încoace

Cele dintâi două reviste bisericești.

S'ar putea părea paradox că, deși literatura bisericească la noi e de o vechime considerabilă, o publicațiune periodică de cuprins bisericesc se ivește abia târziu după începutul veacului trecut, în urma apariției altor foi și reviste, cu caracter profan. S'ar putea părea paradox, dacă nu ne-am grăbi să accentuăm că mișcarea literară bisericească la noi a fost dela început susținută de foarte puțini scriitori. Multimea cultă lipsea; biserica nu-și avea încă un stat major, conștient supt toate raporturile, de chemarea sa. Preoțimea nu se deosebește mult de „turmă”. Când preoțimea s'a cultivat cât de cât, când s'au sporit rândurile celor cu dor de înaintare, a apărut și cea dintâi revistă — târziu, foarte târziu, și totuși prea de vreme. Cea dintâi revistă bisericească română a apărut la 1839 în Buzău, sub titlul „*Vestitorul bisericesc*” și sub conducerea lui *Dionisie Romano*, „profesor național și ierodiarcon” și a lui *Gavril Muntean*, „profesor seminarial”, un profesor ardelean (născut în Vingard), pe care îl trecuse la 1835 din Pesta la București înflăcăratul patriot român Goleșcu, și care în curând (1836) fu dus de Chesarie, episcopul Buzăului, ca profesor al seminarului deschis atunci pentru întâia oară, în Buzău.¹⁾ Și *Dionisie Romano* era un ardelean (născut în Săliște), care se duse din pruncie în Moldova cu gând de călugărire. Deși fără o cultură siste-

matică, ca simplu autodidact, *Dionisie* a dus o departe, ajungând cătră bătrânețele sale unul dintre cei mai productivi scriitori bisericești, pe cari i-a avut sec. al 19-lea. Crescut în frumoasa și îmbelșugată atmosferă a mănăstirilor moldovenești, în el a încolțit încă de timpuriu dorul de a lucra, și roadele strădaniilor lui s'au putut vedea la o vârstă destul de puțin înaintată. Când la 1835 Munteanu părăsi Ardealul, unde mai nu avea ce face²⁾ și petrecu un an ca corepetitor la sf. Sava din București, ajungând în anul următor profesor la seminarul din Buzău, unde îl duse episcopul Chesarie, care nu era nici decum un om învățat, ci un om care iubea învățătura, totodată un bărbat plin de pietate adevărat creștină.³⁾ *Dionisie* care acum era profesor la seminarul din Buzău găsi în Munteanu nu numai un om cu cunoștințe frumoase, ci și un tovarăș de muncă destoinic, cu ajutorul căruia nădăjduia a-și putea traduce în faptă multe din planurile pe cari mintea lui de om tânăr le făcea într'un timp și într'o țară unde erau atâtea de făcut.

(Va urma).

¹⁾ V. Gr. Pop: *Conspect asupra literaturii române și scriitorilor ei*. Partea II pg. 149. București 1876.

²⁾ „Ce viitor putea să aștepte în Transilvania pe un iurist absolut român de confesiune gr. or.? În acea epocă nici chiar renegându-și cineva confesiunea sa, sau căsătorindu-se cu vre-o unguroaică nobilă nu putea spera să intre în vre-un oficiu cu plată sistemizată, mai înainte de a sta în așa numita praxă, cel mai puțin câte șase ani, în care timp avea să se susție din punga sa.” (Vezi: *Opurile lui Cornel C. Tacitus*, traduse de G. Munteanu, Sibiu, 1871. Prefața lui G. Barițiu pg. II, III.)

³⁾ Barițiu, *ibidem*.

pătrunsă și a fost executată cu bravură nu numai de soliști, ci și de corul mixt al reuniunii.

In fața celor două distinse artiste, a doamnelor *Maria Crișan* și *Veturia Trițeanu*, sprijinite de dl Mureșanu, de cor și de orchestră, publicul și-a manifestat mulțumirea prin viforoase aplauze. Vocea de alt a doamnei Crișan și-a păstrat finețea și căldura, care a avut-o și mai nănt.

Asistență numeroasă. Au fost de față și câți-va neromâni, preoți și domni ofițeri.

Succesul deplin al serii de ieri va chema la viitoarele concerte și pe cei ce aștează al lipsit din sală, reținuți în altă parte.

NOUTĂȚI.

Contribuiri pentru fondul cultural al diecezei Aradului se urmează cu frumoase rezultate. Remarcăm în deosebi pe distinsul fruntaș din Timișoara, dl *Emanuil Ungureanu*, avocat, care a dăruit zece mii de coroane. Amintim slătura pe dl *Dr. Petru Teșle*, avocat în Timișoara, cu suma de o mie coroane, date pentru acest fond cultural.

Omagiu. Luni în 28 Febr. n. a împlinit dl *Titu Maiorescu* vârsta de 70 de ani. Din acest prilej scriitorii grupati în jurul revistei „Convorbiri Literare” au prezentat ilustrului profesor, drept omagiu, un volum de bucăți literare scrise de colaboratorii acestei reviste.

Dr. Carol Lueger se află și acum într-o stare de tot desperat. Medicii au renunțat la speranță, de a-l putea vindeca. Catastrofa se așteaptă în fiecare moment. Ingrijirea și durerea e mare, nu numai în Viena, ci pretutindenea unde sunt cunoscute virtuțile acestui om mare, cu minte și cu inimă.

Dr. Avram Sădean, profesor la institutul teologic-pedagogic din Arad, a făcut în Cluj cu succes laudabil examenul profesoral.

Jubileul Maiorescu. Societatea academică „România Jună” din Viena a aranjat întru sărbătorirea membrului ei onorari *Titu Maiorescu*, un festival, după următorul program: *Duminecă în 27/II a. c. la 3 1/2 ore p. m.* a fost ședință literară festivă, împreună cu desvălire a tabloului jubilației, în localitățile societății. *Luni în 28/II la 12 ore a. m.* ședință festivă la universitate în seminarul românesc. Conferință dl *Dr. Ilie Bacinschi*. *Eri Marți 1/III. la 12 ore a. m.* matineu festiv în sala mare a dietei provinciale a Austriei de jos, 1 Herrengasse 13, și predarea diplomei de membru onorari oratorului festiv *Dlul consilier aulic, prof. univ. Dr. Wilhelm Meyer-Lübke*. *Marți seara la orele 8*, convenire socială în otelul Riedhof VIII Schloßgasse 8. Oratorul festiv în partea oficială dl *Dr. Mihai Popovici*. Doamnele și Domnișoarele s-au prezentat în cea mai mare parte în costume naționale.

Hymen. *Valeria Pop* și *Nicolae Suciu*, cand. de preot, anunță sărbătura cununiei lor ce se va celebra în 21 Februarie st. v. (6 Martie n.) s. c. la orele 4 p. m. în biserica rom. gr. ort. din Bucerdea-vinoasă.

Semn bun. Ni se scrie, că mai mulți români brașoveni întrușiți la o consfătuire au hotărât reactivarea reuniunii de cântări, și e speranță, că în zilele apropiate se vor înscrie membri activi într-un număr suficient, pentru a se putea începe repetițiile. Să fie în cees bun!

Nouă donațiune. Comitetul central al „Asociațiunii”, într-una din ședințele sale din urmă, a primit o nouă donațiune care o va ținea în evidență sub numirea „Donațiunea Petru Pană”. Donațiunea este de zece mii de coroane, lăsată Asociației pentru a fi întrebuințată în scopurile sale culturale. Fericitul donator, *Petru Pană*, reposat în vara anului trecut, a fost din Săcele de loc, iar averea și a agonisit-o în țară. Fapta sa nobilă, prin care a dovedit că n'a dat uitării pe cei d'acasă, este vrednică de recunoștință.

„Lumina”, noul institut de bani din Sibiu, și-a ținut prima adunare generală eri, Marți, în localul propriu. Au participat peste 30 de acționari, reprezentând cam 900 de acții. S-au primit întru toate propunerile direcțiunii, careia i s'a votat absolutul obiectiv și s'a ales comitetul de supraveghere pe trei ani, în persoanele următorilor domni: Protopresbiterul *Ioan Teculescu*, *Dr. G. Măcelariu*, *Dr. Bucur*, *Dr. P. Șpan* și *L. Pașcaru*.

Știre ziaristică. Dl *George Stoica* a părăsit redacția „Tribunii” și cu începere dela 1 Martie n. a primit conducerea ziarului „Foala Poporului” din Sibiu.

Ordin anulat. Ziarele bucureștene vestesc, că guvernul actual ungar a anulat ordinul fostului guvern al coaliției, care oprise mai multe ziare și reviste românești d'a intra în Ungaria. De aici înainte „Minerva”, „Neamul Românesc”, „Viitorul” ș. a. vor putea trece granița ca și mai înainte.

Serviciul militar de 2 ani. Guvernul austriac a terminat proiectul de lege despre introducerea serviciului militar de doi ani. Proiectul va fi prezentat parlamentului austriac în anul acesta, dacă guvernul austriac va putea ajunge la înțelegere cu cel ungar asupra acestei urgente chestiuni.

Școala română din Istria. Italienii din Istria pentru a câștiga aderenți în lupta purtată contra slavismului s'au gândit și la Românii istrienți și au început o propagandă pentru înființarea câtorva școli în regiunile locuite de români. Dar, în urma uneltirilor croate, planul până acum n'a reușit.

Societatea britanică pentru răspândirea bibliei lucrează cu un aparat gigantic. Din anuarul său pe 1908/9 apărut acum, se vede că în anul acesta societatea a răspândit biblia în aproape 6 milioane de exemplare. Peste o mie de colportori sunt aplicați în serviciul societății. Bblia s'a tipărit până astăzi în 418 limbi. În Ungaria s'au distribuit în anul trecut peste 100 de mii de exemplare, între care 22 de mii în limba română; în România s'au dat 16 mii de bucăți.

Dela Academie. În ședința intimă de Vineri s'a ținut o frumoasă și colegială sărbătoare la Academia Română. Dl președinte A. Saligny, folosindu-se de împrejurarea, că dnl *Titu Maiorescu* împlinește vârsta de 70 de ani în deplină sănătate și în întregimea activității sale literare și politice, urează colegului venerat să trăiască încă mulți ani, pentru a contribui și mai departe la progresele literaturii române și ale Academiei. (Se știe, că dl *Maiorescu* este membru dela începutul înființării acestui așezământ, va să zică de 43 de ani). A cetit apoi dnl *D. Onciu* o lucrare asupra activității dnlui *Maiorescu*. Atât lectura dlui *Onciu*, cât și cuvântarea dlui *Saligny* au fost primite de academicieni cu manifestări calduroase de simpatie. Sărbătoritul a mulțumit adânc mișcat de iubirea colegială ce i s'a arătat.

De frică. În Nădlac s'a împușcat zilele acestea un măcelar cu numele *Democovici*. Intr-o scrisoare ce a lăsat după sine scrie, că s'a hotărât să se sinucidă de frica viitoarei „ciocniri” din Maiu a pământului cu cometa *Halley*.

Un imn. Cardinalul *Rampolla* a spus unui colaborator al ziarului „Tribuna” din Roma, că în cercetările sale istorice a dat de un imn latin scris de *Carol cel Mare*, cu ocaziunea morții fiului său. Imnul a fost găsit în biblioteca vaticană.

Nou ziar slovac, sub numele „Slovensky Dennik” apare în Budapesta. Ziarul este condus de dl *Milan Hodsa*, deputat, și va sprijini politica naționalităților nemaghiare din patrie.

Principe la meșteșug. Toți fiii împăratului german *Wilhelm*, în conformitate cu o veche tradiție păstrată în familia imperială, au să învețe un meșteșug. Acum se anunță din Berlin, că cel mai mic dintre fiii împăratului, principele *Loachim*, a intrat în atelierul unui meșter fierar să-i învețe meșteșugul. *Halzendorf* se numește acest faur, la care lucrează cu multă plăcere prințul *Loachim*. Șeful, firește, e grozav de mândru, că are un ucenic din familie atât de bună.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii meseriașilor sibieni” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, au mai dăruit: *George Tulba*, econom (Avrig) 20 bani; *Ioan Druhoș*, paroh (Boița), 50 bani; *Ilie Stefeș*, blănar, 20 bani; *Aurel Lupșan*, contabil (Corabia), 22 bani; *Alexandru Șimon*, locotenent c. și r. 20 bani; *Nicolae Bulea*, lăstăuitor și soția sa *Maria n. Lugojan*, 1 cor.; *George Limpede*, cismar, *Laurențiu Nemeș*, pantofar, *Ioan Miga*, sodal pantofar, câte 20 bani și *Eugen Tordășianu*, 10 bani.

Asociațiunea la Sebeșul-de-jos. La excursiunea culturală a despărț. Sibiiu, din Dumineca proxima va lua parte și un cor de 14 elevi seminaryali, cari vor cânta la Sf. liturgie eventual și sara după conferență.

Poșta ultimă.

Dr. Carol Lueger mai bine!

Știrile mai noi, venite dela Viena, ne spun, că starea sănătății primarului Vienei *Dr. Lueger* s'a îndreptat spre bine.

Convenția cu România.

În consiliul comun de miniștri, ținut Luni în Viena, prim-ministrul ungar *Khuen-Héderváry* a declarat, că pe calea ordonanțelor nu poate face promulgarea convenției cu România, din motivul, că faptul acesta l'ar discredita în fața țării, acum, în preajma alegerilor, și i-ar face imposibilă învingerea asupra opoziției. Va prezenta însă parlamentului nou, imediat după intruire, convenția spre ratificare. Punctul său de vedere a fost aprobat.

Noul ministru de culte.

Eri, Marți, prim-ministrul *Khuen-Héderváry*, a propus Maiestății Sale, în audiența avută la palat, numirea contelui *Zichy János* de ministru de culte și instrucțiune publică. Numirea va urma, astăzi, ori mâine. Secretar de stat în ministerul de interne va fi numit dl *Jakabffy Imre*, care a fost numit și consilier intim al Maiestății Sale.

Calătorie cooperativă

Germania și Danemarca.

— Chemare. —

Tovarăși! În Septembrie st. n. are loc la Hamburg, cel mai însemnat punct al continentului și unul din cele mai de seamă orașe comerciale din Germania, congresul Alianței Internaționale Cooperative.

La acest congres va lua parte și România. În interesul mișcării noastre cooperative, noi subsemnații ni-am propus a organiza o călătorie, care va avea de scop: participarea la congres și vizitarea principalelor instituțiuni cooperative din Danemarca.

La congresul cooperativ din Hamburg vor veni în corpore, de asemenea tovarășii din alte țări, astfel din Franța și Norvegia. Am dori ca din fiecare județ să avem câte un delegat.

Călătoria nu va dura mai mult de 20 zile și va costa 400 lei pentru fiecare participant. S'au luat măsuri ca tovarășii să fie bine primiți și să căpătăm înlesniri de transport.

Într-un număr viitor vom publica întregul program amănunțit al excursiunii.

Dacă băncile federale și-ar trimite delegații lor, dacă toate băncile dintr-un județ ar cotiza câte 10 lei numai, numărul celor care ar lua parte la excursiune, ca delegați la mișcări, ar fi de peste 30 numai din România, iar foloasele ce le-am dobândi prin cunoașterea unor mișcări numai cu spirit adevărat de cooperatie, ar însemna un progres sufletesc nespun pentru noi.

În Ardeal înscrierile se fac la dnl *Constantin Popp*, redactorul „Rev. Economică” din Sibiu.

În Bucovina la dl *Dr. Florea Lupu*, directorul Centralei însoțirilor economice române din Cernăuți.

În România la dnl director al Soc. Coop. „Poporul”, București, Str. Câmpianeanu nr. 14.

Costul călătoriei se va plăti în rate lunare începând chiar de acum până la 1 August st. n. Numărul excursioniștilor nu va putea de altfel mai mare de 40: 20 din România și câte 10 din Ardeal și Bucovina.

(s. s.) *Sebastian Moruzi*, *Dr. Fl. Lupu*, *Constantin Popp*, *Dr. Max. Popovici*, *Dr. Popovici Lupu*, *Iuliu Negulescu*, *Dr. I. Raducanu*, *Gy. Grigoriu*, *Preotul I. Ojoiu*, *N. K. Constantinescu*.

Cărți și reviste.

Articole politice de *M. Eminescu*, retipărite în edit. „Minerva”, un volum de 178 pp. Prețul 80 de bani. O serie de articole apărute în „Timpul” la 1877—1881, se disting prin frumusețile literare ale limbii poetului și prin ideile cugetătorului de o putere covârșitoare în gazetăria românească d'atunci și de astăzi.

N. R. Literar nr. 7 din 14 Februarie 1910 cuprinde: Trei volume de poezii (*P. Cerna*, *Oreste* și *G. V. Botez-Gordon*). Gardistul, povestire de *I. Agârbiceanu*. „Societatea scriitorilor români” în Bucovina, scrisoare a poetului *G. Rotică*. Oedip la Colona (urmare). Logofeții *Mari Bubuiug*, *Băloș* și alți boeri ai lui *Petru Rareș* în întâia lui domnie (urmare) de *G. Coriolan*. Cronică. — 10 bani numărul.

Revista democrației române, nr. 3 din 7 Febr. 1910 cuprinde: Legea sindicatelor de *I. G. Duca*. Urmările sociale ale asociațiilor țărănești de *I. V. Angelescu*. Situația politică. O plângere dreaptă de *N. Poenaru*. Locuințe ieftine de *M. Sasu*. Din ale vieții publice de *G. Crânguri*. Statistica și știința socială de *A. G. Sturdza*. Chestiunea evreiască de Un evreu. Proiecte de legi. Dela frați etc. Numărul 30 bani.

„Luceafărul” nr. 5, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: *Stefan Căcoveanu*: Vulturul și vulpea (fabulă în versuri). *Ost. C. Tăslăuanu*: Un învățător al neamului: *Titu Maiorescu*. *I. Enescu*: Rapsodii (poezie). *Constanța Hodoș*: Ultimul prieten. *I. U. Soriciu*: *Carmen* (poezie). *Poporanismul*. — O anchetă literară. — Răspunsul dlui *Il. Ghendi* și *E. Hodoș*. *G. Bogdan-Duică*: Cronică teatrală: *Electra* de *Sofocle*. Cronică: *Ana Câmpian* — *Veronica Micle* (*Dr. Nicolae Drăgan*). *Dl. Vlahuță* despre dl *Maiorescu*. *Călușeri* în Viena. *Portul național*. *Dl Slavici* și *Academia Română*. Știri. Ilustrațiuni: *Titu Maiorescu* (cea mai nouă fotografie). *Călușeri* la revelionul societății „România Jună” din Viena.

Poșta redacției.

Parohului N. N. în P. Îndreptățirea învățătorilor la cunoscător e normată în §-ul 3 din legea școlară. După litera legii un învățător are drept la primul cunoscător după 5 ani de serviciu neîntrerupt, socotiți dela definitivare, pentru că numai atunci se poate numi: învățător ordinar (rendes tanító). Forurile competente însă — dacă ajunge treaba la judecată, — consideră pe un învățător aflat în funcțiune neîntreruptă ca definitiv (ordinar) după un an de praxă dela câștigarea diplomei. În cazuri concrete forul prim, chemat a să pronunțe în afacere, e comitetul parohial. Concluziunile acestuia se trimit Consistorului spre aprobare. Învățătorii, cari se cred eventual neîndreptățiti, pot remonstra la Consistor în contra concluziunilor comitetului parohial. Sfatul nostru e, să vă adresați Consistorului.

Teatru german.

Mercuri: *Freund Jack*.

Joi: *Der Rastelbinder*.

Sâmbătă: *Die Dollarprinzessin*.

Duminecă d. a.: *Walzertraum*, sara: *Wiener Frauen*.

Copii de fașie

cari au rămas îndărăt în dezvoltare, devin prin *Emulsiunea lui Scott* roșii, grași, tari și sănătoși. Extraordinară putere nutritivă, precum și mistuirea ușoară a

Emulsiunei lui Scott

delațură lipsa la nutrirea lor.

Emulsiunea lui Scott

din cauza gustului ei dulce, plăcut se ia cu plăcere de tineri și bătrâni și s'a dovedit ca mijloc eficace contra slăbirei și slăbiciunii de orice fel.

Veritabil numai va dovedi și în viitor renumele ei de Emulsiune model.

Emulsiunea lui Scott

Prețul unei sticle originale c. 2-50.

Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 62/1910 prot.

[72] 3-3

Sz. 3471/1909

[63] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Sânbenedic cu filia Acoșfalău protopresbiteratul Murăș-Oșorheiului pe baza ordinului consistorial de data 27 Ianuarie a. c. nr. 994 Bis. se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emulamentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflecții la acest post dela cari se pretinde, ca înainte de intrare în institutul teologic să fi absolvat 8 clase medii sau să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul indicat și după prealabila încunoaștințare a protopresbiterului să se prezente în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a cânta, predica și eventual a oficia s. liturgie.

Murăș-Oșorhei, 4/17 Febr. 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tracului Murăș-Oșorhei în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

Stefan Russu
protopresbiter.

Arverési hirdetmény.

Szebenvármegye Alsópán község elad 1910 évi Március hó 22-én d. e. 9 órakor Alsópán község irodájában nyilvános szóbeli árverésen a „Márgine” nevű 15—20 éves tőrgyászj erdejének 50 k. holdján található mint egy 1600 m. 3-ra becsült összes fatömeget.

Kikiáltási ár 5600 kor. Bányatérpénz 560 kor.

Bányatérpénzzel és tőlyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyekben ki van téve, hogy vállalkozó az árverési feltételeket ismeri és magát szokásnak aláveti a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadtatunk.

Elkészve beadott vagy szabálytanul kiállított ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Szintügy utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési feltételek Alsópán község előjáróságánál és a szászsebesi m. kir. j. erdőgondnokságnál a hivatalos árak alatt betekinthetők.

Szászsebes, 1910. február 11-én.

A j. főszolgabíró:
Hanner.

„TURNU-ROȘU”

cassă de economii, soc. pe acțiuni în Boița.

Convocare.

Domnii acționari al Cassei de economii societate pe acțiuni „Turnu Roșu” în Boița, se invită prin aceasta în virtutea §-lui 18 al statutelor societății la a

VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Boița la 26 Martie st. n. 1910 la 3 ore p. m. în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere privitor la bilanțul societății cu finea anului 1909.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la distribuția profitului curat și darea absolutului.
3. Fixarea marcelor de prezență a membrilor direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
4. Alegerea a 3 membrii în direcțiune.

Boița, 24 Februarie 1910.

(77) 1-1

Direcțiunea.**Contul bilanț cu 31 Decembrie 1909.**

Active—Vagyon.	Mérleg számla 1909 december hó 31-ével.	Pasive—Teher.	
	K f	K f	
Cassa în num. — Pénztár készlet	1,996 98	Capital de acții — Részvénytőke	19,896 00
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	59,462 00	Depun. spre fructificare — Gyűmölcsöző betétek	42,399 05
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	13,900 00	Fondul de rez. — Tartalék alap	1,500 00
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	3,000 00	Fondul de binefacere — Jótékony célú alap	90 14
Cont curent — Folyó számla	33 00	Reescont — Visszleszámitolás	10,359 00
Mobiliar — Felszerelés	250 00	Creditori — Hitelezők	542 06
amort. 10% — 10%	25 00	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	54 00
leirás.	225 00	Diversi — Különfélék	483 09
		Interese transitoare anticipate — E'őlegezett átmeneti kam.	300 71
		Profit curat — Tiszta nyereség	2,992 93
	78,616 98		78,616 98

Contul Perdere și Profit.

Debit—Tartozik.	Veszteség és nyereség számla.	Credit—Nyeresség.	
	K f	K f	
Interese de depuneri — Betéti kamatok	2,393-28	Interese de escont — Leszámitolt váltók utáni kamatok	5,397-31
Interese de reescont — Visszleszámitolt kamatok	380-90	Interese hipotecare — Jelzálogos kölcsön kamatok	986-39
Contribuț. directă — Állami adó	710-04	Interese de imor. pe obligațiuni — Kötvény kölcsön kamatok	154-42
10% dare după int. de dep. — 10% adó a betéti kam. után	239-33	Compet. de soris — Írási illeték	356-92
Spese — Kiadás	672-21	Proviziuni — Jutalékok	801-29
Porto — Postadíj	6-64		
Marce de prezență — Jelenléti jegyek	276—		
Amortizare din mobiliar — Felszerelésből leírás	25—		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,992-93		
	7,696-33		7,696-33

Boița, 31 Decembrie 1909. — Boicza, 1909 évi december hó 31-én.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Ioan Druhora m. p., George Comșa m. p., Ioan Stoia Bobeșiu m. p.,
membru al dir. — igazg. tag. președinte. — elnök. membru al dir. — igazgatósági tag.
Vasile Cloaje m. p., Ioan Bratilesu m. p.,
membru al dir. — igazgatósági tag. membru al dir. — igazgatósági tag.

Confrontând aceste conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în regulă. — Jelen számlákat megvizsgálván, a fő- és segédkönyvekkel összehangzásban találunk.

Boicza, în 24 Februarie 1910. — Boicza, 1910 évi február hó 24-én.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

F. Constantinescu mp. N. Hânsea mp. I. Moldor mp. M. Bratilesu mp.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

„PORUMBĂCEANA”,
cassă de economii, societate pe acțiuni în Porumbacu-inferior.**Convocare.**

Domnii acționari al cassei de economii „Porumbăceana” societate pe acții, conform §-lui 16 din statute se invită la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacu-inferior la 27 Martie st. n. 1910, la 11 oare înainte de amiază în școala confesională.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1909, raportul comitetului de supraveghiere și votarea absolutului pentru direcțiune și comitet.
2. Deciziune asupra împărțirii profitului curat.
3. Modificarea §§ lor 4, 6, 7, 16, 19, 31, 43, 45 și 50 din statutele societății și urcarea capitalului social.
4. Alegerea a 4 membrii în direcțiune, 3 pe durata de 6 ani, 1 pe durata de 3 ani.

Domnii acționari cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu o zi înainte de adunare, la cassa societății, pe lângă revers.

Porumbacu-inferior, în 26 Februarie 1910.

(78) 1-1

Direcțiunea.**Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1909.**

Activa — Vagyon.	Mérleg számla 1909 december hó 31-ével.		Pasiva — Teher.	
	K	f	K	f
Cassa în numărar — Készpénz	4,231	54	Capital social — Részvénytőke	
Cambii de bancă — Leszámitolt váltók	505,014	—	400 acții à K 100—	40,000—
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	48,568	—	Fondul de rez. — Tartalék alap	25,899 63
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötelevény kölcsönök	26,647	—	Fondul de penz. — Nyugdíjalap	1,092—
Efecte — Érték papirok	1,220	—	Reescompt — Visszleszámitolás	127,010—
Mobiliar — Felszerelés	682	62	Depuneri spre fructificare — Takarékk betétek	370 285 84
după amort. 10% —			Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	10,594—
10% leírás után	68	26	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	120—
		614 36	Scopuri de binef. — Jótékonyalap	661 22
			Diverse — Különfélék	2 412 57
			Profit curat — Tiszta nyereség	8 219 64

Contul Perdere și Profit.

Spese—Kiadások.	Veszteség és nyereség számla.		Venite—Bevételek.			
	K	f		K	f	
Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:			
pentru dep. spre fr. —			dela cambii de bancă —			
Betéti után	19,351	07	leszámit. váltók után	27,557	73	
pentru cambii reesc. —			dela impr. hip. — jel-			
visszlesz. váltók után	7,468	10	zálog kölcsönök után .	4,065	47	
Spese: — Költségek:		26,819	17	dela impr. pe oblig. —		
spese de birou — iro-			kötelezvények után .	2,039	71	
dai költségek	1,770	81	interese de întârziere			
salare — fizetések . .	2,873	—	— késedelmi kamatok	11,337	03	
		4,643	81	Proviziuni — Jutalékok	206	58
Contribuțiune: — Adók:						
directă — egyenes . .	3,313	47				
10% la interesele dela						
depuneri — 10% be-						
téti kamat után . .	1,935	11				
		5,248	58			
Chirie — Házbér		200	—			
Competință de timbru — Bélyeg-						
illeték		68	26			
Amortizare: — Leirás:						
10% din mobilier — 10% leirás						
a felszerelés számlán		68	26			
Profit curat — Tiszta nyereség .		8,219	64			
		45,226	52			
					45,226	52

Porumbacu-inferior, în 31 Decembrie 1909.

Membrii direcțiunii: — Az igazgatóság tagjai:

Ioan Marinescu m. p., prez. elnök. S. Silca m. p. Dimifrie Manda m. p.
Lazar Stochița m. p. Ioan Grecu m. p. Ioan Stochița m. p.
rev. exp. al „Solidarității”. — a „Solidaritetea” pénzt. szöv. vizsgáló szakértője.

Sau revăzut și sau aflat în consonanță cu cărțile purtate în deplină ordine. — Felülvizsgálatott és a teljes rendben vezetett könyvekkel összehangzónak találattott.

Porumbacu-inf., 26 Februarie 1910. — Alsóporumbák, 1910. február 26-án.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelőbizottság:

Ioan Dejenariu m. p. George Comșa m. p. Ieronim Spornic m. p.
George Codrea m. p. Simion Grădinaru m. p.

Prăjituri pentru ceai

precum și

Cakes și Piscote**Pesmet de Karlsbad, Pojon și pentru copii**

se află în mare asortiment la

I. Ioan Keil

Sibiu, Piața mare 11.

(21) 5-10

Trimiterile prin postă se execută franco.

Editura și tiparul tipografiei arhidieceesane.